

File name: Avsnitt 6 - Key Information File.wav
Transcriber: ScriptMe.io
Operator: Magnus Degerman
Date of transcription: Feb 05 2024

[00:00:21:19 - 00:00:23:18]

Marie: Hej allihopa, och välkomna till podcasten Bergrummet som vi kör här i Östhammars kommun. Aktuella frågor inom slutförvar, kan man väl säga. Och idag tänkte vi prata med ett par gäster som har engelska som arbetspråk. Så vi kommer att ha den här sändningen på engelska.

[00:00:52:11 - 00:00:52:13]

Marie: Vi kommer dock på nåt sätt att tillgängliggöra det här på svenska, eller hur Magnus? Som sitter bakom spakarna och nickar på huvudet.

[00:00:54:12 - 00:00:56:15]

Marie: I studion har vi då jag själv, Marie Berggren, som sitter bakom en mikrofon, och så har vi såklart..

[00:01:01:04 - 00:01:03:10]

Anna: Anna Bergsten, sitter här.

[00:01:04:00 - 00:01:12:24]

Marie: Ja. Och vi överlåter åt dig att presentera dig själv, våra internationella gäster. Ett. Snälla börja.

[00:01:14:06 - 00:01:20:19]

Thomas Keating: Och jag är Thomas Keating, hm, postdoktor vid Linköpings universitet. Och. Ja, ett sant nöje att vara här.

[00:01:22:05 - 00:01:35:05]

Anna Storm: Ja, och jag är Anna Storm, jobbar också på Linköpings universitet, eh, tillsammans med Thomas på avdelningen för teknik och social förändringsteknik eller 'social förändring' på svenska.

[00:01:36:03 - 00:01:53:04]

Marie: Du är så välkommen till vår studio. W Jag kommer att prata lite om, um, informationsbevarande. Och du har ett projekt som är förkortat KIF, kan du snälla berätta lite om vad KIF är?

[00:01:55:04 - 00:01:55:17]

Marie: Vem ska börja?

[00:01:56:16 - 00:01:56:19]

Thomas Keating: Jag kan.

[00:01:57:00 - 00:03:17:24]

Thomas Keating: Gå först. Så nyckelinformationsfilen eller KIF. KIF är skriftliga dokument som är tänkta att vara cirka 40 sidor långa och endast innehålla den mest avgörande informationen om förvaret för använt bränsle som planeras att byggas i Foshan Park. Och tanken med nyckelinformationsfilen är att den bokstavligen skulle få tillgång till en nyckel till bredare information och arkiv som någon i framtiden sedan skulle kunna använda för att navigera för att hitta information om förvaret för använt bränsle. Så det är en del av det svenska kärnbränsle- och avfallsföretaget. Så SCB:s bredare plan om hur de ska kommunicera till framtiden att det använt bränsleförvaret finns. Och i att skriva detta dokument där jag gissar på uppdrag av dem att fundera över hur information om kärnavfallsplatser kan kommuniceras genom tiden, men också som oberoende forskare att fundera över vad som mer är involverat i informationens överlevnad in i framtiden. Så det är en riktigt spekulativ och pragmatisk uppgift, som involverar olika typer av metoder och olika typer av informationsöverföringstekniker som vi har utforskat under de senaste två och ett halvt åren.

[00:03:20:00 - 00:03:22:13]

Marie: Och det här är väl inte bara ett svenskt projekt?

[00:03:23:16 - 00:03:59:02]

Anna Storm: Nej, det är, eh, det är en del av ett bredare, eh, långsiktigt pågående internationellt samarbete inom, eh, både mellan universitet, men främst hittills inom um, industriella eller statliga och företagsaktörer inom kärnkraftsindustrin internationellt, eh, som har tänkt tillsammans för att utveckla olika verktyg och sätt att, eh, kommunicera denna kritiska information om, eh, arkiven till framtiden.

[00:04:02:03 - 00:04:24:00]

Marie: Och det här är en ganska svår uppgift, antar jag, med både fantasi och typ av framtidsperspektiv. Det är inte alltid vanligt i branschen, eh, alls. Så, eh, hur samlar man in denna input till det här projektet?

[00:04:27:06 - 00:06:33:13]

Thomas Keating: Att säga att det är en svår uppgift är kanske en underdrift. Många människor, när vi berättar om projektet. Jag har fått folk att skratta åt mig. Jag har fått folk att höja på ögonbrynen och nicka, och många har sagt, lycka till med det. Och på ett slags halvt skämtande, lite avvisande sätt, um, men ja, just för att verkligheten är att inget mänskligt budskap någonsin har varat under hela den tid som förvaret för använt bränsle är designat för att hålla. Hmm, och nyckelinformationsfilen är inte en fil skriven på 100 000 år, men den är tänkt att vara en språngbräda för denna långsiktiga informationsöverföring om förvaret för använt bränsle i Mach, och skulle också bilda ett slags internationellt nätverk av olika hm,

nyckelinformationsfiler globalt, som motsvarar deras egna nationella, eh, kärnavfallsgravplatser. Så det finns många svårigheter med den uppgiften. Och när det gäller hur vi har satt ihop nyckelinformationsfilen, vad som ingår i den, inmatningen, den är, um, väldigt varierad. Vi har försökt att använda metoder från hela samhällsvetenskapen och vetenskapen, eh, försökt tänka på olika discipliner och expertis som kan bidra till denna uppgift att kommunicera information genom tiden. Så det inkluderar historia och geografi, antropologi och men också tänkande kring olika typer av minnes- och kommunikationskonster. Så även saker som performance, um, berättande, det här är de saker vi tror kompletterar vetenskaplig kunskap i, i, i att tänka på hur information överförs. Jag menar, om vi tittar på vilka budskap som har varit, vilken typ av information som har kommunicerats genom tiden, så har det inte varit typ av mycket faktainformation, men ofta har väldigt intressanta, provocerande, till och med skrämmande typer av berättelser och information attraherat och inspirerat människor. att behålla dem. Fortsätt med dem. Så vi är intresserade av hur formella metoder för hantering av kärnavfall kan lära av dessa olika metoder och tekniker.

[00:06:35:06 - 00:07:36:20]

Anna Storm: Jag skulle kanske kunna tillägga att vi också är medan vi har. Utveckla denna idé om hur vi skulle kunna skapa en sådan nyckelinformationsfil som är både informativ, begriplig, intressant och engagerande. Vi har också, eh, vi har inte bara stannat på våra forskningskontor. Vi har verkligen försökt att interagera med massor av olika grupper av människor, eh, andra forskare och konstnärer, som du precis sa, Thomas. Men även unga människor, ehm, personer med tidigare kunskaper om kärnavfallslagring, men också människor utan tidigare kunskaper om, eh, kärnavfallslagring för att, eh, få så många reaktioner och intryck och idéer, eh, som vi kan, hm, för att förhoppningsvis kunna presentera något som talar till, för så många som möjligt.

[00:07:37:13 - 00:07:53:08]

Marie: Och idag har du besökt vår kommun också och har haft ett samtal med, med denna grupp, politikerna inom vår kommun och riktigt intressanta tankar. Hur vad upplever du av det?

[00:07:55:07 - 00:08:02:13]

Marie: Det här är en kommande fråga just nu, jag är ledsen, men jag, jag tror verkligen att det är det.

[00:08:03:15 - 00:09:20:18]

Anna Storm: Jag tror att vi nu när vi precis hade den här diskussionen inte riktigt smält alla kommentarer vi fick. Men generellt skulle jag säga att detta naturligtvis är en mycket kunnig grupp. Så det här representerar en djup kunskap i särskilt två aspekter, både, eh, den, den lokala kunskapen, eh, men också mycket djup kunskap, eh, angående själva förvaret, men faktiskt också angående, eh, frågan om informationsöverföring, som, eh, många i den här gruppen redan hade, eh, tänkt på innan vi kom. Så det var inte, ehm, det var lätt att, eh, berätta vad våra ambitioner var, och vi kunde direkt dyka ner i faktiskt både mycket detaljerade frågor om, eh, effektiviteten av olika formuleringar eller bilder eller färgspråk, men också större om vilken roll denna nyckelinformationsfil spelar i, i förhållande till

landskapet eller olika generationer och beständigheten av, det svenska språket och så vidare.

[00:09:22:22 - 00:09:30:21]

Anna: Kan du varför är det viktigt att komma ihåg det? Jag menar, skulle du kunna säga saker som eh.

[00:09:32:13 - 00:09:33:19]

Anna Storm: Ja. Jag menar, det är um,

[00:09:35:04 - 00:10:00:16]

Anna Storm: eh, som jag antar att många av, eh, kanske lyssnarna på den här podcasten, som bor i närheten, vet att det använda bränslet kommer att vara, eh, farligt för människor och för andra, um, levande varelser under en mycket, väldigt, mycket lång tid, eh, in i framtiden, eh, och därför är det, eh.

[00:10:03:02 - 00:10:34:17]

Anna Storm: Idag har vi som samhälle kommit överens om att det är vårt ansvar att, eh, att berätta för framtida generationer, på bästa sätt vi kunde, om egenskaperna hos detta material. På vilket sätt? Det är farligt. På vilket sätt? Den förvaras, såvitt vi vet, säkert. Och vad kan du göra om du stöter på den här, den här platsen och den här informationen i framtiden.

[00:10:36:17 - 00:10:42:12]

Marie: Kan du se att detta, um, det här arbetet med en Kiff kan vara användbart inom andra områden.

[00:10:44:21 - 00:12:29:05]

Thomas Keating: Jag menar, massor av områden när det gäller hur det lär oss om hur vi föreställer oss framtiden, till och med att tänka på pragmatiska frågor. En sak jag lärde mig i det här projektet är bara den verkliga sårbarheten hos saker som digitala arkiv. Vi tenderar idag att tro att allt är väldigt säkert. Vi har massor av säkerhetskopior av saker lagrade digitalt, och visst är digitala arkiv mycket tillgängliga och gör att vi kan hitta information ganska snabbt. Men de är faktiskt väldigt sårbara för. Och när det gäller nyckelinformationsfilen skriver vi ett dokument som är tänkt att vara riktigt välförstått och tillgängligt och läsbart för en icke-expertpublik. Men det är också tänkt att vara något som är tryggt och säkert och bevarat genom tiden. Det är inte sårbart för att förstöras eller glömmas bort. Och så är det inte bara så att vi bara kunde skapa en webbplats och lämna den där uppe utan att någon besöker den. Och likaså garanterar inte idén att lagra den på en digital hårddisk någon långsiktig säkerhet ens efter de kommande 100 åren. Så vi funderar verkligen mycket på vilken typ av arkivering, vilken typ av lagring som verkligen är lämplig för att hålla informationen igång, hålla den förnyad, men också se till att den är säker. Och det är inte lätt någon lätt fråga att svara på. Det är riktigt svårt. Um, även när man pratar med arkivarier, det finns massor av debatt kring pappers relativa roll, och till och med saker som keramik har pratats mycket om som ett riktigt bra medium för att överföra information. Så, eh, ja, vi undersöker fortfarande och försöker komma på, faktiskt. Hur gör vi det? Vilken expertis

behöver vi använda för att hålla denna information levande?

[00:12:30:05 - 00:12:59:16]

Marie: Ja, eftersom vi när vi pratade tidigare denna dag visade oss att det finns tre delar även i detta arbete. En av dem är papperet och informationen med bokstäver. Men du har också två andra delar som du är intresserad av som ett, som medium för, för att översätta och överföra budskapet. Och kan du beskriva dem lite?

[00:13:01:10 - 00:15:00:11]

Thomas Keating: Tja, vi hade typ tre nyckellägen för kärnminneskommunikation som vi är intresserade av. Så hur man kommunicerar information om dessa kärnavfallsplatser. Och särskilt med tanke på den långsiktiga informationsöverföringen för förvaret för använt bränsle och för det högaktiva kärnavfallet. Och vi är intresserade. Ja. Först i form av arkiv. Så pappersbrev men också bergarkiv och fysiska saker förvaras, ehm, och förvaras, oftast i ett slags arkivsystem, men också i ett slags museum. Så det är typ ett sätt att komma ihåg saker, men det finns helt klart många andra. Och det andra som vi nämnde lite är att tänka på olika roller, um, estetik och konst. Så vilken roll spelar artister i allt detta? Och för oss är det avgörande, för det handlar också om hur konsten kan provocera oss. Det kan göra oss inspirerade. Det kan förvirra oss. Jag menar, vi kan till och med frustrera oss när vi tänker på användningen av chiffer i om vi konstnärliga saker kan göra oss fascinerade och till och med lite frustrerade ibland, och det i sig kan hålla intresset för idéer vid liv. Och den tredje och sista tänkte verkligen på alla typer av sociala metoder. Så allt från muntligt berättande till teater och operor som vi diskuterade, hm, du vet, kulturella metoder som, eh, inte är särskilt säkra när det gäller deras typ av materialitet, men de är säkra eftersom människor har tenderat att använda dessa saker. att kommunicera saker, även om budskapet förändras på vägen. Så i fallet med att tänka på opera och sång, dessa eller till och med mytologiska berättelser, kommer nya element till dem hela tiden. Människor ändrar sin ursprungliga betydelse, så det kanske inte liknar originalet längre, men när det förändras blir det förnyat för en ny generation.

[00:15:04:13 - 00:15:08:19]

Anna: Är det något när du har jobbat med det som har förvånat dig?

[00:15:09:18 - 00:16:40:01]

Thomas Keating: Usch, så många saker. Jag ska begränsa mig till en. Den ena, den viktigaste saken har bara varit den enorma, um, bräcklighet som omger arbetet kring nyckelinformationsfilerna. Så egentligen pratar vi mycket om hur man håller information vid liv över flera generationer som, ni vet, idén att vi inte bara behöver kommunicera till våra sorts barnbarn och deras barn, utan hur är det att kommunicera efter 5 eller 6 generationer eller till och med över århundraden och årtusenden? Och så det är verkligen stora frågor, filosofiska frågor om, du vet, vad det innebär att, du vet, göra något som håller för evigt. Och vem kommer vi att kommunicera med i framtiden? Kommer det vara en människa? Kommer det vara en AI? Kommer det vara något vi inte ens kan föreställa oss? Vem ska läsa nyckelinformationsfilen inom en avlägsen framtid? Men i här och nu glömmer vi ofta information som har skrivits ner även från de senaste 1 eller 2 decennierna. Vi hittade rapporter skrivna av människor om det här ämnet som folk hade glömt att det fanns, och vi pratade med människor och experter på detta område, och de är ofta ganska frustrerade över

att samtal de hade på 90-talet har upprepats igen idag, med en till synes brist av medvetenhet om faktiskt, hur så? Och denna typ av fantastisk ironi av detta. Så du vet, det verkar som att vi försöker prata om att hålla information vid liv under årtusenden, men vi kan inte hålla den vid liv under några år. Och det är en riktig överraskning för mig. Ja.

[00:16:41:08 - 00:17:15:12]

Marie: Och det är en av de frågor som, som den här kommunen också har lyft in, i vårt arbete, att det är så viktigt att ha denna översättning mellan generationer och, och hålla kunskapen framåt hela tiden i, i den här processen som vi har varit i sedan 1995. Tja, om våra lyssnare vill ta del av Keith och läsa Keith, när, när kan de förvänta sig att göra det? Så vi kan publicera det på vår hemsida senare.

[00:17:16:14 - 00:18:14:11]

Anna Storm: Med en bra idé. Eh, så, eh, vi kommer att arbeta med, eh, vår version av, eh, den här allra första nyckelinformationsfilen som faktiskt är skriven även i världen, eh, eh, i ungefär, eh, tio månader till. Eh, så vi kommer, eh, slutföra vad vi tror är en bra första idé om hur denna nyckelinformation, hur den ska se ut. Um, och mot slutet av detta år, 2024, kommer vi att lämna över det till SCB, som kommer att ansvara, um, efter det, om hur man uppdaterar det och, och och var man ska lägga det. Men vi funderar just nu på vart den första versionen ska placeras på vår hemsida.

[00:18:15:16 - 00:18:15:16]

Marie: Självklart.

[00:18:16:17 - 00:18:50:04]

Anna Storm: Kommunens hemsida, förvisso. Kanske i ett lokalt arkiv, kanske i Riksarkivet, kanske någonstans i Fort Mark också. Um, och på vissa, kanske några olika medier också. Kanske inte bara papper, eh, och online. Vi får se. Eh, men det skulle finnas en, eh, vi, vi kommer eh, den kommer att vara tillgänglig, eh, mot slutet av året, eh, och sedan förhoppningsvis väldigt närvarande också efteråt. Så då är alla välkomna att, att delta.

[00:18:50:19 - 00:18:59:16]

Marie: Vi kommer, um, påminna våra tittare och lyssnare om var de hörde om kif först, vi kommer att påminna dem.

[00:19:00:08 - 00:19:56:14]

Thomas Keating: Kan jag lägga till en liten sak bara så i sin helhet i år, klippan borde vara tillgänglig i sin fysiska form, men det kommer också att finnas en film som vi hoppas kunna visa här. Hm, kanske världspremiären. Ja, av vårt projekt, som vi har gjort till en kortfilm. Så vi skulle verkligen vara glada att välkomna människor från det här området till den filmvisningen och få en chans att prata med dig och kanske också ha ett slags introduktionssamtal om klippan. Um, så det är en annan del av den typ av ständiga samtal och dialog vi skulle vilja hålla om det här projektet och om den långsiktiga kommunikationen av denna information. Så ja, mycket välkommen att gå med och mer information kommer. Vi har en projektwebbplats som heter Nuclear Memory dot WordPress.com . Um, så om du tittar

på kärnminne, WordPress.com , um, det kommer att finnas information där om det exakta datumet för filmen. Och jag föreställer mig på kommunens hemsida vi.

[00:19:56:19 - 00:19:58:10]

Anna: Säger att det blir när det är bestämt.

[00:19:58:23 - 00:20:24:02]

Marie: Ja. Och vi kommer att lägga in den länken också i. Till poddsajten. Äh, här. Tack så mycket för att du kom med oss i studion. Det här var verkligen intressant. Och tiden bara gick, men nu är det dags att avsluta. Och jag går tillbaka till svenskan. Tack igen. Och alla ni lyssnare är välkomna igen den 16 februari. Och ni kan såklart lyssna på gamla avsnitt. Vi har ju numer också publicerat oss på Spotify, och vi är väldigt stolta över det.

[00:20:43:01 - 00:20:44:11]

Marie: Och är det så att man inte har Spotify så kan man gå in på vår hemsida www.osthammar.se/podcast. Och med det tänker jag mig att vi säger hej då allihopa.